

Минно-геоложки Университет "Св. Иван Рилски"

КРАТКИ РЕШЕНИЯ НА ЗАДАЧИТЕ

14.05.2007 г.

ВАРИАНТ 3

ЗАДАЧА 1.

1.1. Решете уравнението $\sqrt{7x+5} = t$, като предварително определите множеството от допустими стойности на реалния параметър t .

РЕШЕНИЕ: ДО: $t \geq 0$; ДМ: $7x+5 \geq 0$; $7x+5 = t^2 \Rightarrow x = \frac{t^2-5}{7}$, $t \geq 0$.

1.2. За кои стойности на реалния параметър m уравнението $x^2 + (m-1)x + m+2 = 0$ има равни корени?

РЕШЕНИЕ:

$$\text{I. } x^2 + (m-1)x + m+2 = 0 \Rightarrow \left(x + \frac{m-1}{2}\right)^2 + (m+2) - \left(\frac{m-1}{2}\right)^2 = 0$$

$$\Rightarrow x_1 = x_2 = -\frac{m-1}{2} \Leftrightarrow \left(\frac{m-1}{2}\right)^2 - (m+2) = 0$$

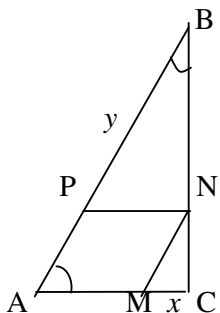
$$\Rightarrow m^2 - 2m + 1 - 4m - 8 = 0 \Rightarrow m^2 - 6m - 7 = 0$$

$$\Rightarrow m_1 = -1, \quad m_2 = 7.$$

$$\text{II. } D = (m-1)^2 - 4(m+2) = 0 \Leftrightarrow m^2 - 6m - 7 = 0, \quad m_1 = -1, \quad m_2 = 7.$$

ЗАДАЧА 2. Даден е правоъгълен триъгълник с остър ъгъл 60° . В него е вписан ромб, с дължина на страната 6 см, по такъв начин, че ъгълът от 60° е общ. Всички върхове на ромба лежат на страните на триъгълника. Да се намерят дължините на страните на триъгълника.

РЕШЕНИЕ:

$$AM = MN = NP = BA = a = 6 \text{ см}$$

$$\angle CAB = 60^\circ.$$

$$AB = c; \quad AC = \frac{c}{2}; \quad BC = \frac{c\sqrt{3}}{2};$$

$$\text{Нека } MC = x; \quad PB = y.$$

$$\triangle ACB \sim \triangle PNB \Rightarrow \frac{a+x}{a} = \frac{a+y}{y}$$

$$\Rightarrow 1 + \frac{x}{a} = 1 + \frac{a}{y} \Rightarrow \frac{x}{a} = \frac{a}{y} \Rightarrow xy = a^2.$$

$$\begin{cases} x = \frac{c}{2} - a \\ y = c - a \end{cases} \Rightarrow \left(\frac{c}{2} - a\right)(c - a) = a^2 \Rightarrow \frac{c^2}{2} - \frac{3}{2}ac = 0, \quad c > 0 \Rightarrow c = 3a = 18 \text{ см.}$$

$$\text{Отг.: } AB = 18 \text{ см; } AC = 9 \text{ см; } BC = 9\sqrt{3} \text{ см.}$$

ЗАДАЧА 3. Дадена е функцията $h(x) = \frac{x^3}{6} + \frac{x^2}{2} + \frac{x}{3}$.

3.1. Намерете най-малката и най-голямата стойност на $h(x)$ при $x \in [-3; 2]$.

РЕШЕНИЕ: $h(x) = \frac{x^3}{6} + \frac{x^2}{2} + \frac{x}{3}$; $x \in [-3; 2]$

$h'(x) = \frac{x^2}{2} + x + \frac{1}{3} = \frac{3x^2 + 6x + 2}{6}$. Корените на уравнението $h'(x) = 0$ са

$$x_1 = -1 - \frac{1}{\sqrt{3}}, x_2 = -1 + \frac{1}{\sqrt{3}}; -3 < -1 - \frac{1}{\sqrt{3}} < -1 + \frac{1}{\sqrt{3}} < 2.$$

Функцията $h(x)$ е строго растяща в интервала $[-3, x_1]$, строго намаляваща в $[x_1, x_2]$ и строго растяща в $[x_2, 2]$. Следователно при $x = x_1$ $h(x)$ има локален максимум, а при $x = x_2$ - локален минимум, съответно $h(x_1) = \frac{1}{9\sqrt{3}}$; $h(x_2) = -\frac{1}{9\sqrt{3}}$.

$$h(2) = 4 \Rightarrow \max\{h(x) : -3 \leq x \leq 2\} = h(2) = 4;$$

$$h(-3) = -1 \Rightarrow \min\{h(x) : -3 \leq x \leq 2\} = h(-3) = -1.$$

3.2. Покажете, че стойностите на $h(n)$ са цели положителни числа при цели положителни стойности на аргумента n .

РЕШЕНИЕ: $h(n) = \frac{n^3 + 3n^2 + 2n}{6} = \frac{n(n+1)(n+2)}{6}$, $n = 1, 2, 3, \dots$

Произведението на всеки две последователни естествени числа винаги е четно, а произведението на всеки три последователни естествени числа винаги се дели на 3, в частност и на 6. Следователно $h(n)$ е естествено (цяло положително) число.

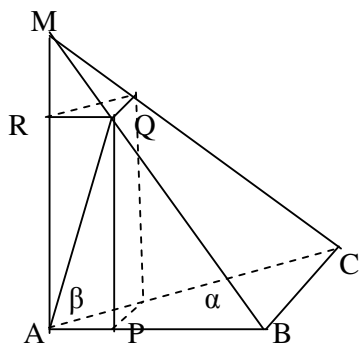
3.3. Решете уравнението $h\left(\sin\left(\frac{\pi}{2} - y\right)\right) = 0$.

РЕШЕНИЕ: $h\left(\sin\left(\frac{\pi}{2} - y\right)\right) = h(\cos y) = \frac{\cos y(\cos y + 1)(\cos y + 2)}{6}$.

Решението на даденото тригонометрично уравнение е обединението от решенията на уравненията: $\cos y = 0$ и $\cos y = -1$ (третият множител в числителя е винаги положителен!). Следователно търсеното решение е множеството:

$$\left\{(2k+1)\frac{\pi}{2} : k = 0, \pm 1, \pm 2, \dots\right\} \cup \{(2l+1)\pi : l = 0, \pm 1, \pm 2, \dots\}.$$

ЗАДАЧА 4. Основата на пирамида е равностранен триъгълник. Един от околните ръбове на пирамидата е перпендикулярен на основата и е с дължина l . Другите два околни ръба на пирамидата сключват с основата ъгъл α . В пирамидата е вписана права триъгълна призма по следния начин: три нейни върха лежат на околните ръбове на пирамидата, а другите три – на основата на пирамидата. Диагоналът на околната стена на призмата сключва с равнината на основата ъгъл β . Да се намери височината на призмата.

РЕШЕНИЕ:

Околният ръб MA е перпендикулярен на основата ABC (по условие), следователно околните стени MAB и MAC са еднакви правоъгълни триъгълници. Околните ръбове MB и MC сключват с равнината на основата ъгъл α , в частност $\angle ABM = \angle ACM = \alpha$.

Сечението на вписаната призма с околната стена ABM е правоъгълникът $APQR$, чийто диагонал AQ сключва с равнината ABC ъгъл β , в частност $\angle BAQ = \beta$.

Нека $AR = h$.

От подобие на триъгълниците ABM и RQM следва

$$\frac{l-h}{l} = \frac{RQ}{AB}; \quad RQ = \frac{h}{\operatorname{tg}\beta}; \quad AB = \frac{l}{\operatorname{tg}\alpha}.$$

Следователно $1 - \frac{h}{l} = \frac{h}{l} \cdot \frac{\operatorname{tg}\alpha}{\operatorname{tg}\beta} \Rightarrow \frac{h}{l} = \frac{\operatorname{tg}\beta}{\operatorname{tg}\alpha + \operatorname{tg}\beta} = \frac{\cos\alpha \cdot \sin\beta}{\sin(\alpha + \beta)}$, т.е. $h = l \frac{\cos\alpha \cdot \sin\beta}{\sin(\alpha + \beta)}$.